

1 THECAALOANIKA

Wargahng Umodho Naa Agweed Poale Yihr Yaa Thecaaloanika

Rob Ke Nying Warga

Thecaaloanika e naa anahg 'geen duohng' gih muudihrya gih Macedoanya ge anaa yi Dhaahr Roama. Akuud yaa yiiho anaa ayug Poale yea kaano ge anaa aduue ke yoohn Pihlihbi. Kuu aceng keraahyo naa ayug gihn nu ree e yaa Judea mooge mahn akeehl gene piny naa amag tiele gen gihn ayiih yaa padh Judea lum Juog naa anyoadh Poale yih gen bang gihn anaa adoohng e ka me waahdh gene ne yaa Judea. Poal adhiil aay, naa adoohng luboe teeg ucea Bearya. Arumo batien kaa awahdhe Korindh, e lubo abeehn bang Poal ke ngaa me tiihyo keehde me nyinge Timodhy ke kar kaa ayug nyepinye rog gen kii ngo keew akuud yaa yiiho Thecaaloanika.

Wargahng umodho naa agweed Poale yihr akuud yaa yiiho ge ne Thecaaloanika agweede kaa nying ciilm cwihny gen kedea ne ngweel lubo piny yih gen ke nying lum Juog. Koohr Juog amuohje ke nying yiiho kedea nhyaaahro gih gen, maa upare ngo yih gen e kwaad beehdo gihn anaa abeehde keehde ge apoohde e ne bang gen, noono uduoge wudh luube maa abeehn ne tuohl kiin akuud yaa yiiho ke nying duuo gih Jeacuu. Naa urom ree ke yugo kejea ngad yiiho maa athow e Jeacuu puud kuu aduuo umade yi boadho gihn be gug gihn uduu Jeacuu keehde ne? Kedea Jeacuu ke ngude uduu keehdo ke weehne? Ubeehn Poale urobe ngo yih gen kejea bar gene maalo ke tiih ke leng leng e ge ugaahno ke cahng uduu Jeacuu.

Kaa Acaan Luube

Lum umodho 1:1

Tihng wihj maalo kedea leej 1:2-3:13

Ciihm cwihny yi dhe yoohn jo yiiho 4:1-12

Rob ke nying duuo gih Jeacuu 4:13-5:11

Gug rob ke nying ciilm cwihny yi dhe yooh me beer 5:12-22

Gug luube 5:23-28

Maahdh

1 ¹ Poal kedea Cihla, maa Timodhy, wa ne gweehdo yihru, wu yaa ayiiho giih geen Thecaaloanika, wu ge beehda yaa akuud gih Juog Wuur kedea Jeacuu Kriihjto Ruohdho. Beehn Juoge cube muuny kedea doohr yihru.

Poal Koohr Juog Amuohje Naa Acube Guum Yihr Yaa Ayiiho

² Jo wan! Juog koohre kwaay wane kaa muohjo ke nying nihn nea wa ukwahyo ke nyingu bang gihn ayuge wun ne yaa ayiiho me ne cohg. ³ Juog Wuro koohre muohj wane muohjo ke nying nihn bang gihn wu adoohng ne yaa Jeacuu Kriihjto ke dhe yoohn kaa acubu rogu yih Jeacuu. Thiw koohr Juog muohj wane muohjo bang gihn wu adoohng ne nyoge maa anahg rogu ke tiih ke nying Jeacuu bang gihn ngo anhyaaru. Kedea Juog koohre muohj wane muohjo thiw bang gihn lum Juog amagu teeg, e ngo be wiiu keehd me yoadu giih ajohr bang gihn wu ugaahno kejea Jeacuu Kriihjto Ruohdho uduu kedea beeyu aniid Juoge.

⁴ Jo wan koohr Juog amuohj wane bang gihn ngo ngahy wane kejea e naa akwany wun ne joe ke nying gihn anhyaare wun. ⁵ Wiiha kuu awul yi kaa abeehn Juoge umeehge Wahy Juog kony wan naa apuohny wane wun. Ciig Beer naa apuohny wane yihru ge kuu anahg luub puoge abea ge anahg luub Juog. Ngo aniid wane thiw e kaa alog Wahy Juoge wun ke dhe yooh me beer naa alihngu Ciig Beer kedea uniidu teeg Juog. Kedea thiw ngo angahyu kejea Ciig Beer rob adiehr naa aniidu kaa abeehd wane beer ke wun. ⁶ Kaano e rogu aromu keehd Ruohdho Jeacuu maa uroomu ke wan ne guum giih reje e tiihy yaa joohr wun neehn kaa aguum Jeacuu kedea uguum wane giih ajohr. Keehd maa anahge giih me reje ge naa atiihy rogu e Ciig Beer ayiihu ke mihn cwihny gihn ayoadu bang Wahy Juog. ⁷ Awaahn ni yaa ayiiho giih nii piny Griihg cang kaa aguumu kii ngo alihng gene. Noono ge daahd uguum gene giih ajohr wa maru. ⁸ Lum Juog ameehgu nyaay keehd ka me baahr ke Griihg e nyoge ge rob kaa amagu lum Juog teeg kii ngo. Nyingu awiih ne cohg! Gihn nu e bekihd ngaa me kuu alihng lum Jeacuu yihdh kuohn nu. Noono e gihn me duohng me cahng wane ke robo ke nyingu tooro. ⁹ Adiehr muon gihn me duohng maa arob wane ngo atooro bang gihn ge keed gen, ge naa arubo ke nying kaa aloru wan. Ge arubo ke nying kaa adoohngu ne nyoge maa akweer ke kweehr yiehdhe ge ne wuor kedea ke nying kaa adoohngu ne nyoge me tiihyo yih Juog Aciehg. Ngahy wane ke nying luub arob gene kejea gihn athob wane ke tiihyo keewu ngo gihn me beer. ¹⁰ Ke dhe yoohn kaa arub gene kii ngo, e ngo angahy wane thiw kejea wu koar beehn Jeacuu Waahd Juog, naa ameehg Juoge cahro yi thoo kedea ngo ayiihu kejea Jeacuu wo ulwahge cahng ukilm Juoge nyoge me reje.

Dhe Yoohn Kaa Abeehd Poale Kii Ngo Yi Thecaaloanika

2 ¹ Jo wan, gihn beer naa atiihy ree rogu yi beehd abeehd wane ke wun ngo angahyu, kedea ngo angahyu kejea giih apuohny wane yihru ge beehda luube me ne cohg. ² Ngo ngahyu thiw kejea yihdh wan kuu anaa abaadh naa abeehn yaa geen Pihlihbi uyug gene giih me reje rog wan. Abea Juog teeg aduulo acube yih wan uwahdhe kaa apuohny wane Ciig Beer yihru. ³ Giih puohny wane yihru ge be kwihyu! Kuu anahg giih waal ge naa anaa apuohny wane

1:1 Cihla: 2Kor 1:19; 2Th 1:1; 1Pii 5:12; Timodhy: 1Kor 4:17; Thecaaloanika: Tiihy 17:1   1:2-3 2:13; Pihp 1:3; Klo 1:3; 2Th 1:3; 2:13

1:3 5:1-2   1:4 2Th 2:13, 16   1:5 1Kor 4:20   1:6 Tiihy 17:5-9; 2Kor 6:10; 2Th 3:7, 9   1:8 Rom 1:8   1:9 Jon 17:3; Tiihy 14:15

1:10 5:1-2, 9; Rom 5:9   2:1 1:5, 9   2:2 Tiihy 16:19-24; 17:1-9   2:3 2Kor 4:2

yihru kedea kuu anahg giih dhog yiehdhe me reje ge naa anaa anyoadh wane yihru, maa thiw, kuu anahg giih nyooro ge naa anaa yi cwihny wan ke nyingu. ⁴ Kuu anahg giih nu ge naa atiihy wane. Tiihy wan beehda puohny Ciig Beer. Tiihj me Juog e naa akwany wan yea. Caahn e Juog, ge ngahy gihn ne yaa aduulo, e ne cwihnye umihn rog wan abea padh dhaano utaahngo. ⁵ Abee keehd maano, e nyoge nud me rob giih toohd ke nying wan kob gene gihr wan beehda bol e ne bol wane wun ke luube me wa mow beere wa muoju muojo ke ngiihny. ⁶ Leej maa adaahd wane tooro bangu kedea bang nyoge mooge. Wa ngo ngahy kedea ngahy Juoge thiw kejea wa kuu akuong rob yihru ke toohd ne bol wun! ⁷ Wa padh yaa ngoohng nying nyoge ke nying giih me daahd wane. Bang gihn me neehn kaano ngahy ngo kejea teeg Jeacuu Kriihjto nud yihr wan kedea ngahy thiw kejea wa jo oohr, gihn noono e ne rieny wan ne yong wun udaahdu giih daahd wane.

Wu kuu ayong wane. Abee wa abeehd ke wun beer mee wa gihr dhaago me muodh nyethene. E naa kaa apuohny wane kii ngo noono ⁸ Wu anhyaar wane ne cohg. Ke nying gihn nu e naa abuohtj wane ke puohny Ciig Beer yihru. Padh puohny keede abea keehd rog wan anaa agwaay wane yihru. Wa adaahd uniid wane ngo e lum Juog ayiihu ne cohg. ⁹ Lum nu arob wane bang gihn ngo dhiil wane kaa ngahy kejea kaa abuohtj wane ke tiihj keraahyo ngo kuu awul yi wudhu. Wa atiihy ucoohd kwahge ne muodh rog wan. Rog wan amuodh wane ke cing wan beere wu be dier ke gihn cam wane kaano anaa acub wane wudh wan ne puohny Ciig Beer yihru. Wa na upuohnyo maa wa na utiihyo keehd ke bang dewaahr e yuohmo tooro yihr wan.

¹⁰ Aniid Juoge kedea aniidu thiw wu yaa ayiiho e kaa abeehd wane ke wun. Wa abeehd ke beehdo me beer yi wong Juog. Beehd me nyoge giih adhemuohm kuu ayoad gene rog wan. ¹¹ Ngahy thiw kejea wu apuohny wane wa puohny wuro keehd nyethene. ¹² Wu apuohny wane ke ka yiih lum Juog kii ngo kedea upuohny wane wun ke ka unahge Juog e ne gaahnu. Thiw kwaad beehdo gihn nyaar Juoge ngo anyoadh wane yihru. Giih me meehg cwihny ngahmo kedea giih ciihm cwihny ge ateed wane yihru. Cwihny wan ne bange beere Juog cwihnye med ke wun bang gihn e naa acuohn wun ne beehd yi Dhaahre ge amiihr ke mihn cwihny ke wong ke wong.

Yaa Thecaaloanika Ge Ayiiho Kedea Uguum Gene Giih Ajohr

¹³ Juog koohre beehde e ngo muohj wane muohjo ke nyingu. Koohre muohj wane muohjo bang gihn, naa akahl wane lum Juog yihru cahng ca, e ngo alihngu kedea uyiihu ngo. Ngo ayiihu ke cwihny acielo bang gihn angahy ngo kejea beehda luube me Juog ke ngude e naa arob gen. Ngo angahy kejea ge padh luube me wan naa apar gen wa keed wan. Luub nu ge naa alog wun kedea ucub gene tee yihru ke nying yiiho gihru. ¹⁴ Jo wan! Wa giih ajohr naa ayug yaa paaru rogu ge aguumu! Ge aguumu wa kaa anaa aguum yaa Jeacuu Kriihjto ge beed piny Judea! Anahg Judea ge naa anaa ajoohr yaa Jeacuu. ¹⁵ Judea mooge thiw ge naa anahg Jeacuu Ruohdh kedea yaa agamloohngjuog naa anaa aohr coon ne nyoadh yoohn Juog ge anahg yaa Judea. Ka me cahng kan, ge e ween ni ge naa ayug giih ajohr rog wan uriem gene wan oogo yi geenu. Cwihny Juog be rahny rog gen ke ne diih? Abee ge nyoge me be nyaar ubeehn Juoge uboadhe nyoge. ¹⁶ Ge abuohtj e ge tum wan ke mahno. Ge adaahd ngo ubahnge Ciig Beer be puohny wane yihru wu yaa padh yaa Judea beere Juog wu be boadhe! Ngahda awuohj moogo e gihn nu amad gene rog giih reje e atiihy gene? Awaahn ni ge ukihm Juoge ke gihn me raaj.

Poal Udiero Ke Nying Yaa Thecaaloanika

¹⁷ Jo wan! Rog wan anaa ayoad wane wa kiihye nye kaano anaa apah yihdho. Abee keehd maano apah yihdho, e wudh wan kuu awul rogu. Bangu apar wane keraahyo maa cwihny wan anaa bang udog wane wun ke niido keehdo. ¹⁸ Cwihny wan ne bang liew wun. Tiel adiih e a ke nguda a daahd ucidha ne liew wun? Abee kihde now, atiihb ukeehg dhe yooh keá wiio yihr wan. ^{19–20} Wu gaahn wane gaahno bang gihn wu nyoge me beeye muu ubar maalo ke yiih Ciig Beer. Giih me beeye ge arob wane ke nyingu yihr yaa kan. Thiw wa koar cahng uduu Jeacuu Kriihjto Ruohdho ne rob kaa aguumu kii ngo ke cwihny wan me med. Kaano e Jeacuu wa upuoje ke nyingu. Wa daahd ngo ubeehd ke beehdu noono uwahdhe cahng uduu Jeacuu upuoje wan ke nyingu.

Giih Cidh Timodhy Ne Tiihy Thecaaloanika

3 ^{1–2} Abee ne beehdo kan e wu be liew wane kuu arom guumo yihr wan. Noono e ngo agweehg wane udoohng wane kan kedea uoohr Timodhy bangu. Timodhy aohr wane bangu ne meehg cwihny ngahmo ne mag lum Juog yihdh giih ajohr ge apahdh wudhu. Timodhy ngahy kejea ngo beehda ngad wan muu utiihyo ke wan yi lum Juog, ngaa me ngahy puohny Ciig Beer ge rubo ke nying Ngad Boadh nyoge. ³ Cwihny wan ne bange ubahnge lum Juog be wiio piny ke nying giih ajohr. Keehd wun, e ngo ngahy kejea giih ajohr ge nud yihdh giih agweehg Juoge ke nyingo wa kaa ateed wane ngo yihru. ⁴ Naa anud wane ke wun ngo kuu akan wane yihru kejea giih ajohr ge uyoadu wong maalo. Ngahda ayoadu awaahn ni kejea giih ateed wane ge apahdh ne riib kar gen? ⁵ Kuu aniido e gihn aohra Timodhy ke nyinge? Kar guum atooro yihra. Noono ngo aohra ne maany kaa abaru maalo ke yiiho gihru kii ngo. Be kaahnge e atiihb ukeehg wu aleele oogo yaage! Kedea gihr nying puohny gihr wan unahg gihn!

Poal Koohr Juog Amuohje Ke Nying Yaa Thecaaloanika

⁶ Awaahn ni Timodhy aduuo ke yoohn bangu. Giih ateede ge apahdh yi cwihny wan ne cohg! Ngo apahdh yi cwihny wan naa ateede ngo kejea rogu poohd nyaaru nyaaro kedea lum Juog poohd magu mago. Ateede thiw yihr wan kejea wu buohj kaa par bang wan kedea kea cwihny ne bang uniidu wan wa ka daahd wane wun ke niido. ^{7–8} Naa

2:4 1Tim 1:11; Gal 1:10; Epi 3:2   2:5 2:10; Tiihy 20:33; 2Kor 1:23   2:6 Jon 5:41, 44   2:9 2Th 3:7-9; Tiihy 18:3   2:10 2:5

2:11 Tiihy 20:31   2:12 4:1; Rom 5:2; Pihp 1:27   2:13 1:2-3; Gal 1:11-12   2:14 Tiihy 17:5

2:15 Tiihy 2:23; 9:23, 29; 13:45, 50; 14:2, 5, 19; 17:5, 13; Rom 11:28; 2Kor 11:23-29   2:16 Mat 23:31-33   2:17 3:10

2:19-20 1Kor 9:24-25; Pihp 4:1; 2Th 1:4   3:1 Tiihy 17:15   3:2 Timodhy: 1:1   3:3 Epi 3:13; 2Th 1:4; 2Tim 3:12   3:4 Tiihy 14:22

3:5 Pihp 2:16   3:6 Tiihy 18:5; 2Th 1:3; 1Tim 1:5; Pihl 5-7; Gal 5:6   3:7 2Th 1:4

alihng wane ngo kejea wu abar maalo ke mag lum Juog, e cwiwny wan aduu piny maahdh mee. Yiiho gihru aduun wan ayuge teeg keehd maa anaa ayoad wane giith ngoohng wong maa giith bahng. Awaahn ni kare nud ubeehd wan ke cwiwny me med e diero tooro ke nyingu. ⁹Deeh mihn cwiwny maa ayoad wan do! Mihn cwiwny ke nying gihn abaru maalo ke mag lum Juog. Ka maa amuohj wane koohr Juog do! ¹⁰Ke nying dewaahr kedea decahngo e Juog wonge kway wane kwayo ke cwiwny acielo beere wu liew wane liewo. Cwiwny wan ne liew wun beere giith me kuu anaa anyoadh wane yihru yi lum Juog, ge beehn wane ke ne nyoadho yihru.

¹¹Juog Wuro ke ngude maa Jeacuu Kriihjto Ruohdho guo gene yooch ke gwiuro me laar wane cidho bangu. ¹²Jeacuu Ruohdh konye wun unhyaaru rogu maa unhyaaru nyoge mooge kedea ubeehn nhyaahro gihru uroome ke nhyaahro mar wan ne nhyaar wane wun. ¹³Kaano e aduunu uyug Jeacuu teeg beere wu ubeehdo ke beehdo me beere kihd awuohj tooro rogu yi wong Juog. Beehdo gihru noono ngo uniid Jeacuu Kriihjto Ruohdhe cahng ubeehne keehd yaae.

Kob Poale Kejea Beehd Yaa Yiiho Ke Beehdo Me Beer

4 ¹Jo wan! Gihn moogo thiow nud me rob wane yihru. Wudhu keá wul rih beehdo gihn beer e nhyaar Juoge. Beehd gihn apuohny wane yihru ke teeg Jeacuu. Awaahn baru maalo ke beehdo me kaal wiith beehd maano. ²Bang gihn ngo ngahyu kejea luub arob wane yihru ge rob wane kaa teeg Jeacuu Ruohdh.

³Gihn daahd Juoge ke nying ka beehdu kii ngo beehda ka unyoadhu rogu ne yaae. Noono kea beehdu ke beehd abiohgrwaal me giith mahj ge be tiihyu. ⁴Nea wu unyoochmo kea beehn dhaane dhiile kuohm ciie ke wuro kedea nahge e naa dhaar beehde keehde cog. ⁵Padh ke nying giith mahj kedea nyuol nyethen ge ne nhyaar dhaane ciie ke nying gen. Yaa kuu ayiih lum Juog ge ne nhyaar buud ke dhaago now abea dhaago be nhyaar. Kwaad yaa nu rogu keá romu ke gen. ⁶Wa gihn nu, ngaa keá kaab ciie dhaano moogo ne yug giith waane rih ngo. Giith nu ge anaa arob wane yihru coon kedea utoohn wane wun kejea ngaa tiihy kwaad giith nu dhiil Juoge kaa kihmo ke gihn me raaj. ⁷Beehda gihn me maan Juoge maano, nea wo ge yaage giith bal ge ne tiihyo. Juog daahd won ubeehdo ke beehd abiohgrwaal. ⁸Cubu wudhu piny ne cohg utoor ngaa kweer ke puohny gihn, bang gihn beehda puohny maa arob Juoge. Ngaa kweer ke puohny gihn kuu akweer kaa puohny dhaano abea ngo akweer kaa Juog ngaa cub Wahy Juog.

⁹Rog wan wag wane kaa naah ne gweed yihru ke nying nhyaar rogu bang gihn Juog wu apuohnye ke ka nhyaar rogu kii ngo, e naa gihn nhyaar rogu noono. ¹⁰Jo wan, keehd me nahgu yaa nhyaro e ngo dhiil wane kaa niengo yihru e gihr nhyahro. Baru maalo ke nhyaar yaa piny Macedoanya ke dhe yooch me kaal wiith nhyahro gihn ne yihru awaahn ni.

¹¹Yugu rogu ubeehdu ke dhe yooch me beer. Wu keá ne reem yi gihn me padh gihr nyingu. Kedea nahge yooch bodho gihru e ne maanyu wa kaa arob wane yihru. ¹²Ke dhe yooch nu, e gihn me raaj me yoad nyoge rogu tooro, kedea wu buu upiith ne many nying nyoge mooge beere wu ke muojjo ke nyepiny.

Yaa Kuow Kedea Yaa Athow Cahng Uduu Jeacuu

¹³Jo wan! Wa daahd ngo unghayu adiehj gihn uyug ree rog yaa athow cahng uduu Jeacuu. Wa daahd unghayu ngo beere aduunu be yuog wa mar yaa kwihj ngo kejea yaa athow ge ucahr. ¹⁴Ngo ayiiho kejea Jeacuu athow batiene e ameehg Juoge cahro. Nea wa gihn nu kea yiiho ngo thiow kejea Juog, yaa ayiih lum Jeacuu uwahdhe ka uthow gene, ge umeehg cahro. Kaano e ge ukaab Jeacuu ukedhe gen Paar Juog. ¹⁵Lum teed wane yihru awaahn ni beehda loohng me Jeacuu e naa ateed ngo. Gihn me tudu ke nyinge tooro ke nying yaa athow. Yaa athow naa amoon wong maalo nyumo ge buu uwii yaa unaa upinye caahn cahng ubeehn Jeacuu. Yaa athow ge ayiih lum Juog ge umeehg cahro umodho. ¹⁶Cahng uyug giith nu rog gen, e Juog uaay kare e yihnh piny maano e loohnge robe robo. Loohnge noono ugam ngaa duohng yihru wuohdjuog kedea ukoahd baya gihr Juog ne nyoadh ngo kejea gihn beehda Cahng Juog E Duohng. Kaano arumo e yaa ayiiho giith athow ke lum Juog yi cwiwny gen ge uthub ke cahro. ¹⁷Nea ge acahr, e gen maa yaa unaa wiith piny rogo uyoado yi pool bang Jeacuu. Noono ubeehdo ke Jeacuu ke nying ruu piny. ¹⁸Nea neehn maano kea ciimhu cwiwny ke loohng gihn ateed Jeacuu beere cwiwny umihno ubahng cwiwny be yuog ke nying yaa ayiiho naa athow.

Gwiiru Rogu Ukoaru Beehn Ruohdh

5 ¹⁻²Jo wan! Ngo ngahyu thiow, wa be rom gweed yihru kejea Jeacuu ubeehn cahng ni. Ngo ngahyu ne cohg kejea cahng beehn Ruohdh ngaa muu unghay ngo tooro. Ubeehn ne lwaahd wa ka ne beehn ngad kahwe ke waahr. ³Ngo ubeehn ne lwaahd nye kaano uthub yaa kuu ayiiho ke beel kob gene, “Wa beehdo wiith piny awuohbo! Gihn me raaj me yoad won tooro.” Unahg nye kaano e nu paah Ruohdhe gen oogo ke beehne uguo gihn me raaje pahdh wudh gen. Uguo pahdho wa raahm nyoochdo e paah dhaago oogo. Kaano e dhe yooch me cahng gene ke yoado keehdo tooro ne gwiir rog gen ke nying beehn Jeacuu.

⁴Abea wun. Jo wan! Gihn muu upaah wun oogo tooro cahng ubeehn Jeacuu bang gihn wu ake beehdo e wu koar beehne. ⁵Thiow wu yaa ayiiho wu be room keehd yaa kuu ayiiho. Wu be room neehn man bahng decahngo be room ke dewaahr. Dewaahr gihn beehn rih dhaano be niide abea decahngo gihn beehn rih dhaano ngo niid dhaane niido. Wo uroome wa decahngo. Gihn beehn rogo niido niido. ⁶Nea neehn maano kea baro maalo ubeehdo wa decahngo maano e rogo agwiuro maa wudho kwel ne koar beehn Jeacuu. Rogo keá romo ke yaa kuu ayiih. ⁷Yaa kuu ayiiho gihn me ngahy gene ke nying beehn Jeacuu ngo tooro. Noono e ge ubeehdo e ge agwaahg wa mar ngaa me ne yi muudho wale ngaa maa anahg koonge ⁸Abea wo ge yiih lum Juog beehdo e wudho kwel kedea baro maalo ke gaahn Juog kedea

3:10 2:17 **3:12** Gal 6:10 **3:13** 5:1-2; Pihp 1:10 **4:1** 2:13; Klo 1:10; 2Th 3:6 **4:3** 5:23; 1Kor 6:13; Judea 10:10

4:7 4:3; 1Pii 1:15-16 **4:8** 1Kor 6:19-20 **4:9** Gal 6:10; Epi 5:2 **4:10** 2Th 3:4 **4:11** 2:9; Epi 4:28; 2Th 3:10, 12

4:12 1Kor 5:12-13; Klo 4:5 **4:13-17** 5:1-2; 1Kor 15:51-52 **4:13** 1Kor 15:18-19; Epi 2:12 **4:14** Rom 14:9; 1Kor 15:3-4, 12, 20

4:15 1Kor 7:10, 25 **4:16** 1Kor 15:23 **4:17** Jon 12:26; Rom 5:17; Pihp 3:20 **5:2** 1:2-3, 10; 2:19; 3:13; 5:23; Mat 24:36; Pihp 4:5; 2Th 1:7, 10; 2:1-2; Wa ngad kahw: Mat 24:43; 2Pii 3:10; Any 3:3; 16:15 **5:3** Mat 24:39 **5:5-8** Rom 13:11-12; Epi 5:8-9 **5:8** Epi 6:11-17

cejo dhe yooh me nyaaro yaa kwaahdh won. Kedeaa ciihmo cwihnyo beere wo bar maalo ke yiiho gihro bang gihn ngo ngahyo kejea Juog wo uboadhe. Giih nu ge nu ukony won. ⁹ Juog wo kuu akwanye bang ukihme won cahng thoo neehn yaa kuu ayiiho. Wo akwanye beere wo boadhe boadho ke nying Jeacuu Kriihjto Ruohdho. ¹⁰ Jeacuu athow ke nyingo bang ubeehdo keehde tiehd cahng ubeehne, keehd me poohde e wo kuow wale keehd maa anaa athowo. ¹¹ Neehn kaano akwaana yihdh luube yihru, baru maalo ke ciihm cwihnyu neehn ka yugu ngo.

¹² Jo wan! Ateed wane yihru kejea wuoru yaa abuojh ke tiihj ke nyingu, ge naa yaa doonge nyumu; yaa rob gihn tiihj ke nying lum Juog yihru. ¹³ Wuoru gen keraahyo kedeaa nyaaru gen bang tiihy tiihy gene ke nyingu. Ngahyu beehdo beer ke rogu. ¹⁴ Jo wan! Wa daahd uyugu giih ni: teedu ngo yih yaa nyaahbo utiihy gene, meehgu cwihny yaa aduun ge bahw ngahmo, maa konyu yaa nying ge bahdh kedeaa wu keá rubo e doohnu ajengu yih nyoge. ¹⁵ Dhiilu ngo ke ngahyo kejea wiih awuohj keá coal kaa awuohj moogo. Kedeaa ke nying nihn nahge ke gihn me beere ne yugu yih yaa ayiiho kedeaa yih kwaad dhaano cang.

¹⁶ Beehdu e cwihnyu med. ¹⁷ Kedeaa kwaayu Juog kaa kwayo ke cahng cahngo. ¹⁸ Kwaad gihn tiihy ree now yihru kea muohju koohr Juog muohjo. E naa gihn daahd Juoge yihru yi beehdo gihn anweehd wun tiehd keehd Jeacuu Kriihjto Ruohdh.

¹⁹ Wu keá kweer ke lihng lubo maa rob Wahy Juoge yihru. ²⁰ Thiow wu keá kweer ke lihng lubo maa arob yaa gamloohngjuoge. ²¹ Wu keá guo kweer. Abea kuongu yihdh nyepinye ke kweenyo ne ngahy ngo kejea lubo beehn ke bang Wahy Juog. Caahdhu kaa dhe yoohn yaa ayiiho. ²² Kweeru ke tiihy giih me reje e daahd wun ke tumo ke gen.

²³ Juog ngaa cub kar beehdo me beer yih yaae, ngo kway wane kwayo ucube tee yihru. Tee me meehg wun bar maalo ke beehdo maa awuob me pahdh yi cwihnye. Beehn Jeacuu Kriihjto Ruohdho niide gihn beer naa atiihy cahng uduue. ²⁴ Juog wu acuohne kedeaa unahg e nu umeehg wun yoad beehd me beer bang gihn ngo arob athiir.

²⁵ Jo wan! Kwahyu thiow ke nying wan.

²⁶ Maahdhu yaa ayiiho yih wan ke cingu apaar. ²⁷ Aroba yihru kaa amor gih Juog kejea kwaanu warga gihra gihn yih yaa ayiiho cang.

²⁸ Beehn Jeacuu Kriihjto Ruohdho cube muunye yihru cang.